

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 17. september 2015
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Tine Rahr Lauritsen
Sagsnr.: 2015-0030-3721
Dok.: 1709372

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 112 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 21. august 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Simon Emil Ammitzbøll (LA).

Søren Pind

/

Esben Haugland

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 112 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren fremlægge en oversigt over anklagemyndighedens påtaleopgivelser i sager om overtrædelse af straffelovens § 266b, dækkende samme periode som Rigsadvokatens praksisoversigt vedrørende racediskrimination?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Efter straffelovens § 266 b straffes den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Rigsadvokaten har ved rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2011 om hadforbrydelser fastsat retningslinjer for anklagemyndighedens behandling af bl.a. sager om overtrædelse af straffelovens § 266 b, ligesom rigsadvokatmeddelelsen nærmere beskriver bestemmelsens anvendelsesområde på baggrund af dens forarbejder, retspraksis mv.

Rigsadvokatmeddelelsen indeholder herudover retningslinjer om forelæggelse af sager for den overordnede anklagemyndighed.

Det fremgår således bl.a. af meddelelsen, at politikredsen i sager om overtrædelse af straffelovens § 266 b, hvor der er rejst sigtelse, skal forelægge sagen for Rigsadvokaten via den regionale statsadvokat med en indstilling om tiltalospørgsmålet.

Afgørelser om påtaleopgivelse efter retsplejelovens § 721 i sager om overtrædelse af straffelovens § 266 b træffes således af Rigsadvokaten.

2. Jeg har til brug for besvarelsen af spørgsmålet udarbejdet nedenstående oversigt over sager, hvor Rigsadvokaten har truffet afgørelse om påtaleopgivelse. Oversigten er udarbejdet på baggrund af et internt indeks over de sager, som Rigsadvokaten har fået forelagt siden 2000. Det bemærkes, at data udledt af indekset er forbundet med en vis usikkerhed, idet indekset er udarbejdet på baggrund af en manuel registrering af de afgørelser, som Rigsadvokaten har truffet.

Sagerne er kategoriseret på baggrund af, hvor de omhandlede udtalelser er fremsat. Sagerne er inddelt i følgende kategorier:

- Udtalelser fremsat på offentlig vej eller lignende (gader, parkeringsplads eller lignende)
- Udtalelser fremsat på andre offentligt tilgængelige steder (sygehuse, skoler, forretninger, caféer, restauranter samt i forbindelse med offentlig transport og taxa eller lignende offentligt tilgængelige steder)
- Udtalelser fremsat på ikke-offentligt tilgængelige steder (fængsler, politistationer, arbejdspladser, i e-mails eller lignende)
- Udtalelser fremsat i aviser eller tv (læserbreve, interviews eller lignende)
- Udtalelser fremsat på internettet (Facebook, netaviser, hjemmesider eller lignende)
- Udtalelser fremsat i andre sammenhænge (politiske møder eller lignende)

I oversigten er endvidere medtaget nyere eksempler på tilfælde, hvor der er sket påtaleopgivelse.

2000

Der er i 2000 truffet en enkelt afgørelse om påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721 vedrørende overtrædelse af straffelovens § 266 b.

Sagen henhører under kategorien ”Udtalelser fremsat i aviser eller tv”. Rigsadvokaten fandt, at udtalelsen i den konkrete sag ikke kunne anses for forhånende eller nedværdigende i en grad, der var omfattet af straffelovens § 266 b.

2001

Der er i 2001 truffet afgørelse om påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721 i 6 sager.

Sagerne fordeler sig således:

Udtalelser fremsat på offentlig vej eller lignende: -

Udtalelser fremsat på andre offentligt tilgængelige steder: 3 sager

Udtalelser fremsat på ikke-offentligt tilgængelige steder: 1 sag

Udtalelser fremsat i aviser eller tv: 2 sager

Udtalelser fremsat på internettet: -

Udtalelser fremsat i andre sammenhænge: -

I hovedparten af sagerne blev sigtelsen opgivet, da Rigsadvokaten vurderede, at det ikke kunne bevises, at sigtede havde haft forsæt til, at udtalelsen skulle udbredes i en videre kreds, eller fordi Rigsadvokaten vurderede, at udtalelserne ikke havde en sådan grovhed, at de var omfattet af straffelovens § 266 b.

2002

Der er i 2002 truffet afgørelse om påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721 i 7 sager.

Sagerne fordeler sig således:

Udtalelser fremsat på offentlig vej eller lignende: 4 sager
Udtalelser fremsat på andre offentligt tilgængelige steder: -
Udtalelser fremsat på ikke-offentligt tilgængelige steder:
2 sager
Udtalelser fremsat i aviser eller tv: 1 sag
Udtalelser fremsat på internettet: -
Udtalelser fremsat i andre sammenhænge: -

I hovedparten af afgørelserne lagde Rigsadvokaten ved afgørelsen om påtaleopgivelse især vægt på, at udtalelserne efter Rigsadvokatens vurdering ikke var fremsat offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds.

2003

Der er i 2003 truffet afgørelse om påtaleopgivelse i medfør af § 721 i 6 sager.

Sagerne fordeler sig således:

Udtalelser fremsat på offentlig vej eller lignende: -
Udtalelser fremsat på andre offentligt tilgængelige steder: -
Udtalelser fremsat på ikke-offentligt tilgængelige steder:
2 sager
Udtalelser fremsat i aviser eller tv: 2 sager
Udtalelser fremsat på internettet: 1 sag
Udtalelser fremsat i andre sammenhænge: 1 sag

Rigsadvokaten lagde i hovedparten af afgørelserne især vægt på, at udtalelserne var rettet mod en enkelt person f.eks. som led i en konflikt mellem to personer og ikke mod en bestemt ”gruppe af personer” på baggrund af race mv. eller, at den pågældende ”gruppe af personer” ikke var tilstrækkeligt afgrænset.

2004

Der er i 2004 truffet afgørelse om påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721 i 4 sager.

Sagerne fordeler sig således:

Udtalelser fremsat på offentlig vej eller lignende: -
Udtalelser fremsat på andre offentligt tilgængelige steder: 1 sag
Udtalelser fremsat på ikke-offentligt tilgængelige steder: -

Udtalelser fremsat i aviser eller tv: 2 sager
Udtalelser fremsat på internettet: 1 sag
Udtalelser fremsat i andre sammenhænge: -

2005

Der er i 2005 truffet afgørelse om påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721 i 3 sager.

Sagerne fordeler sig således:

Udtalelser fremsat på offentlig vej eller lignende: -
Udtalelser fremsat på andre offentligt tilgængelige steder: -
Udtalelser fremsat på ikke-offentligt tilgængelige steder: -
Udtalelser fremsat i aviser eller tv: 3 sager
Udtalelser fremsat på internettet: -
Udtalelser fremsat i andre sammenhænge: -

2006

Der er i 2006 truffet afgørelse om påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721 i 6 sager.

Sagerne fordeler sig således:

Udtalelser fremsat på offentlig vej eller lignende: 1 sag
Udtalelser fremsat på andre offentligt tilgængelige steder: 1 sag
Udtalelser fremsat på ikke-offentligt tilgængelige steder: 3 sager
Udtalelser fremsat i aviser eller tv: -
Udtalelser fremsat på internettet: 1 sag
Udtalelser fremsat i andre sammenhænge: -

Rigsadvokaten lagde i hovedparten af sagerne især vægt på, at udtalelserne ikke var rettet mod en ”gruppe af personer” på baggrund af race mv.

2007

Der er i 2007 truffet afgørelse om påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721 i 10 sager.

Sagerne fordeler sig således:

Udtalelser fremsat på offentlig vej eller lignende: 3 sager
Udtalelser fremsat på andre offentligt tilgængelige steder: 2 sager
Udtalelser fremsat på ikke-offentligt tilgængelige steder: 4 sager
Udtalelser fremsat i aviser eller tv: 1 sag
Udtalelser fremsat på internettet: -
Udtalelser fremsat i andre sammenhænge: -

I hovedparten af afgørelserne lagde Rigsadvokaten ved afgørelsen om påtaleopgivelse især vægt på, at udtalelserne ikke var fremsat offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds. Flere af udtalelserne var endvidere rettet mod forurettede personligt og ikke en ”gruppe af personer” på baggrund af race mv.

2008

Der er i 2008 truffet afgørelse om påtaleopgivelse i medfør af § 721 i 1 sag.

Sagen henhører under kategorien ”Udtalelser fremsat på andre offentligt tilgængelige steder”. Rigsadvokaten fandt, at udtalelserne i den konkrete sag måtte antages at være rettet mod forurettede personligt og ikke havde til formål at forhåne eller nedværdige en ”gruppe af personer” på baggrund af race mv.

2009

Der er i 2009 truffet afgørelse om påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721 i 3 sager.

Sagerne fordeler sig således:

Udtalelser fremsat på offentlig vej eller lignende: -
Udtalelser fremsat på andre offentligt tilgængelige steder: 2 sager
Udtalelser fremsat på ikke-offentligt tilgængelige steder: -
Udtalelser fremsat i aviser eller tv: -
Udtalelser fremsat på internettet: 1 sag
Udtalelser fremsat i andre sammenhænge: -

2010

Der er i 2010 truffet afgørelse om påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721 i 9 sager.

Sagerne fordeler sig således:

Udtalelser fremsat på offentlig vej eller lignende: 3 sager
Udtalelser fremsat på andre offentligt tilgængelige steder: 3 sager
Udtalelser fremsat på ikke-offentligt tilgængelige steder: 2 sager
Udtalelser fremsat i aviser eller tv: 1 sag
Udtalelser fremsat på internettet: -
Udtalelser fremsat i andre sammenhænge: -

I hovedparten af afgørelserne lagde Rigsadvokaten ved afgørelsen om påtaleopgivelse især vægt på, at udtalelserne var fremsat over for forurettede personligt og ikke indebar en trussel, forhånelser eller nedværdigelse af en ”gruppe af personer” på baggrund af race mv. Endvidere lagde Rigsadvokaten i flere

af sagerne vægt på, at udtalelserne ikke var fremsat offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds.

Som eksempel på en afgørelse omfattet af kategorien ”Udtalelser fremsat på andre offentligt tilgængelige steder” kan nævnes en sag, hvor de sigtede var stærkt utilfredse med ventetiden på maden på et pizzeria, og i den forbindelse kaldte de ejeren for ”Abe”, ”Svin” og ”Perker”. Udtalelserne blev foruden af de involverede parter overhørt af en ansat og to kunder i pizzeriaet. Rigsadvokaten vurderede, at udtalelserne i den konkrete sag blev fremsat over for forurettede personligt og ikke samtidig indebar en trussel, forhånelse eller nedværdigelse af en ”gruppe af personer” på baggrund af race mv., ligesom Rigsadvokaten vurderede, at det var tvivlsomt, om udtalelserne var fremsat offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds.

2011

Der er i 2011 truffet afgørelse om påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721 i 15 sager.

Sagerne fordeler sig således:

Udtalelser fremsat på offentlig vej eller lignende: 4 sager

Udtalelser fremsat på andre offentligt tilgængelige steder: 6 sager

Udtalelser fremsat på ikke-offentligt tilgængelige steder: 3 sager

Udtalelser fremsat i aviser eller tv: -

Udtalelser fremsat på internettet: 2 sager

Udtalelser fremsat i andre sammenhænge: -

Rigsadvokaten fandt i flere af sagerne, at udtalelserne ikke var fremsat offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds. Rigsadvokaten fandt endvidere i en række af sagerne, at udtalelserne var rettet mod forurettede personligt og ikke indebar en trussel, forhånelse eller nedværdigelse af en ”gruppe af personer” på baggrund af race mv.

Som eksempel på en afgørelse omfattet af kategorien ”Udtalelser fremsat på andre offentligt tilgængelige steder” kan nævnes en sag, hvor den sigtede på en metrostation var fremkommet med udtalelser som ”Luk røven dit fucking perkersvin” over for en metrosteward. Udtalelserne fremkom i forbindelse med en uoverensstemmelse om for få klip på et klippekort. Rigsadvokaten vurderede, at udtalelserne var rettet mod metrostewarden personligt og derfor ikke kunne anses for rettet mod den etniske gruppe, som forurettede tilhørte.

Som et andet eksempel fra 2011 kan nævnes en sag omfattet af kategorien ”Udtalelser fremsat på internettet”, hvor truende udtalelser vedrørende jøder var fremsat i en lukket Facebook-

gruppe. Rigsadvokaten lagde ved afgørelsen om påtaleopgivelse vægt på, at udtalelserne efter Rigsadvokatens vurdering ikke var fremsat offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds, idet der var tale om en lukket Facebook-gruppe.

Endelig kan jeg nævne en sag omfattet af kategorien ”Udtalelser fremsat på internettet”, hvor en politiker og kandidat til Folketinget havde fremsat en udtalelse om romaer på internettet (YouTube). Rigsadvokaten lagde ved afgørelsen om påtaleopgivelse bl.a. vægt på den særligt vidtgående ytringsfrihed, der gælder for politikere. Udtalelserne fandtes endvidere af mindre grov karakter, ligesom udtalelserne fremkom som led i saglig debat om, hvorvidt romaer skal anerkendes som nationalt mindretal.

2012

Der er i 2012 truffet afgørelse om påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721 i 6 sager.

Sagerne fordeler sig således:

Udtalelser fremsat på offentlig vej eller lignende: 2 sager

Udtalelser fremsat på andre offentligt tilgængelige steder: 2 sager

Udtalelser fremsat på ikke-offentligt tilgængelige steder: -

Udtalelser fremsat i aviser eller tv: -

Udtalelser fremsat på internettet: 2 sager

Udtalelser fremsat i andre sammenhænge: -

Rigsadvokaten lagde ved flere af afgørelserne især vægt på, at udtalelserne ikke var fremsat offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds, eller at udtalelserne var rettet mod den forurettede personligt og således ikke som en trussel, forhånelse eller nedværdigelse af en ”gruppe af personer” på baggrund af race mv.

Som eksempel på en afgørelse kan nævnes en sag omfattet af kategorien ”Udtalelser fremsat på offentlig vej eller lignende”, hvor følgende udtalelser blev fremsat: ”Jeg slår dig ihjel” og ”Jeg har snakket med mine venner, og vi skal fjerne alle muslimer, og jeg starter med dig”. Der var ikke andre til stede end den sigtede og den forurettede, da udtalelserne blev fremsat. Rigsadvokaten vurderede på den baggrund, at udtalelserne ikke var fremsat offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds. Det bemærkes, at der i stedet blev rejst tiltale for overtrædelse af straffelovens § 266 om trusler, og at der i den forbindelse blev henvist til straffelovens § 81, nr. 6, om skærpende omstændigheder på baggrund af den forurettedes etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende.

2013

Der er i 2013 truffet afgørelse om påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721 i 16 sager.

Sagerne fordeler sig således:

Udtalelser fremsat på offentlig vej eller lignende: 6 sager

Udtalelser fremsat på andre offentligt tilgængelige steder: 3 sager

Udtalelser fremsat på ikke-offentligt tilgængelige steder: 4 sager

Udtalelser fremsat i aviser eller tv: -

Udtalelser fremsat på internettet: 3 sager

Udtalelser fremsat i andre sammenhænge: -

En stor del af afgørelserne var begrundet med, at udtalelserne var rettet mod forurettede personligt og ikke indebar en samtidig trussel, forhånelse eller nedværdigelse af en ”gruppe af personer” på baggrund af race mv. Endvidere fandtes flere af udtalelserne ikke at være fremsat offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds.

Som eksempel på en afgørelse kan nævnes en sag omfattet af kategorien ”Udtalelser fremsat på offentlig vej eller lignende”, hvor den sigtede havde udtalt: ”Din forbandede perker. Kan du ikke skride hjem til dit eget land og tjene penge der” eller lignende. Udtalelsen blev fremsat over for en parkeringsvagt via en dørtelefon. Der var ingen vidner til episoden. Rigsadvokaten vurderede, at udtalelserne ikke var fremsat med forsæt til udbredelse i en videre kreds.

Som et andet eksempel på en afgørelse omfattet af kategorien ”Udtalelser fremsat på offentlig vej eller lignende” kan henvises til en sag vedrørende tilråb på offentlig gade over for fire brasilianske personer, hvor ingen af vidnerne var i stand til at udpege gerningsmanden, og hvor der ikke var andre vidneforklaringer om indholdet af de angivne tilråb.

2014

Der er i 2014 truffet afgørelse om påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721 i 13 sager.

Sagerne fordeler sig således:

Udtalelser fremsat på offentlig vej eller lignende: 1 sag

Udtalelser fremsat på andre offentligt tilgængelige steder: 7 sager

Udtalelser fremsat på ikke-offentligt tilgængelige steder: -

Udtalelser fremsat i aviser eller tv: 2 sager

Udtalelser fremsat på internettet: 2 sager

Udtalelser fremsat i andre sammenhænge: 1 sag

I hovedparten af afgørelserne lagde Rigsadvokaten især vægt på, at udtalelserne ikke var rettet mod en bestemt ”gruppe af personer” på baggrund af race mv.. Derudover fandtes enkelte afgørelser ikke at være fremsat offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds, ligesom enkelte afgørelser ikke fandtes at være af en sådan grovhed, at de var omfattet af straffelovens § 266 b.

Som eksempel på en afgørelse kan nævnes en sag omfattet af kategorien ”Udtalelser fremsat på internettet”, hvor udtalelser om religiøse mænd var fremsat på en hjemmeside. Rigsadvokaten fandt, at udtalelserne ikke var rettet mod en bestemt ”gruppe af personer” på baggrund af race mv., idet indholdet i udtalelsen (”religiøse mænd”) var for bredt til at være omfattet af straffelovens § 266 b.

Som eksempel på en afgørelse, hvor udtalelsen efter en vurdering af dens grovhed ikke fandtes omfattet af bestemmelsen, kan nævnes en sag omfattet af kategorien ”Udtalelser fremsat i aviser eller tv”, hvor følgende udtalelse var fremsat i en ugeavis: ”Den ene – en ranglet kineser talte dårligt dansk”.

2015

Der er i 2015 foreløbig truffet afgørelse om påtaleopgivelse i medfør af retsplejelovens § 721 i 13 sager.

Sagerne fordeler sig således:

Udtalelser fremsat på offentlig vej eller lignende: 6 sager

Udtalelser fremsat på andre offentligt tilgængelige steder: 2 sager

Udtalelser fremsat på ikke-offentligt tilgængelige steder: 1 sag

Udtalelser fremsat i aviser eller tv: -

Udtalelser fremsat på internettet: 4 sager

Udtalelser fremsat i diverse andre sammenhænge: -

Rigsadvokaten lagde i hovedparten af sagerne ved afgørelsen om påtaleopgivelse især vægt på, at udtalelserne ikke var fremsat offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds.

Som eksempel på en afgørelse kan nævnes en sag omfattet af kategorien ”Udtalelser fremsat på andre offentligt tilgængelige steder”, hvor den sigtede havde skrevet en række krænkende udtalelser på et dokument på en computer i et jobcenter. Sigtede printede herefter dokumentet ud i 7 eksemplarer og lagde disse forskellige steder i jobcenteret. Rigsadvokaten lagde ved afgørelsen om påtaleopgivelse især vægt på, at udtalelserne efter Rigsadvokatens vurdering ikke var fremsat med forsæt til udbredelse i en videre kreds.

Som et andet eksempel på en afgørelse kan nævnes en sag omfattet af kategorien ”Udtalelser fremsat på internettet”, hvor der var fremsat følgende udtalelse på en hjemmeside: ”Så skal vi pænt finde os i folk, der kommer over grænsen ikke har noget positivt at bidrage med som ønsker at plyndre vores hjem og true vores tryghed”. Rigsadvokaten vurderede, at hjemmesiden samt den pågældende udtalelse var rettet mod ”østeuropæere” og ”folk”, som var en meget bred personkreds, hvilket efter Rigsadvokatens vurdering ikke var omfattet af straffelovens § 266 b.”